

Галузь відновлюваної енергетики в Україні

Щомісячний моніторинг

05 ЖОВТНЯ 2020

Європейсько-українське енергетичне
агентство

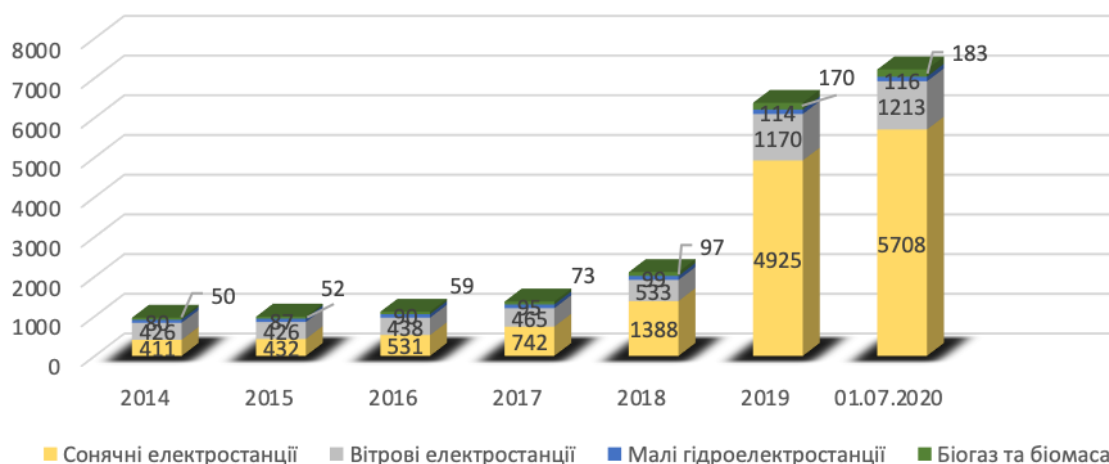
Зміст

Статистика виробництва ВДЕ.....	2
Моніторинг виконання Меморандуму.....	2
Інформація про розрахунки за електроенергію за «зеленим тарифом» станом на 01.10.2020	4
Діяльність Робочої групи при Міненерго та Антикризисового енергетичного штабу	4
Конституційне провадження проти ВДЕ.....	5
Інші новини галузі.....	6

Статистика виробництва ВДЕ

За даними Міністерства енергетики України, ВДЕ виробили 1 млрд кВт год електроенергії за вересень 2020 року, або 9,1 %.¹

Встановлена потужність об'єктів відновлюваної енергетики,
2014 - 2020рр., МВт
джерело: НКРЕКП

Загальна встановлена потужність об'єктів відновлюваної енергетики станом на 01.07.2020 складає 7220 МВт.²

Моніторинг виконання Меморандуму

Станом на 10 жовтня 2020 року 4 місяці від моменту підписання Меморандуму про Взаєморозуміння³ та 2 місяці з моменту набрання чинності Закону України №810-IX, щодо зниження «зелених» тарифів для виробників електричної енергії з відновлюваних джерел енергії (ВДЕ).

¹ <https://cutt.ly/xgqaRPB>

² <https://cutt.ly/4gtYpv5>

³ <https://euea-energyagency.org/uk/novyny-ta-podiyi/novyny-rynku/monitoryng-vykonannya-memorandumu/>

У статусі «виконано»:

Реєстрація і підтримка Урядового законопроекту та підтримка його під час проходження слухань у профільному комітеті ВРУ.	Майже за місяць Закон України 810-ІХ було прийнято більшістю народних депутатів у ВРУ 21 липня 2020 року. (лінк на закон треба)
Надання права ДП «Гарантованому покупцю» на здійснення продажу електричної енергії, виробленої з ВДЕ на аукціонах за двосторонніми договорами	28 вересня 2020 року, було винесено відповідну Постанову КМУ ⁴ та 05 жовтня 2020 року відбулися перші пілотні аукціони ⁵
вдосконалення процедури організації і проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки	Прийнято в Законі України 810-ІХ.

У статусі «недовиконано/в процесі/не виконано»:

Стабілізаційне застереження	Закону України № 810-ІХ включає, проте в Законі України “Про режим іноземного інвестування” додано, що можуть відбуватися зміни податкового регулювання.
100% оплата виробникам е/е з ВДЕ, що мали настати з 01 серпня 2020 року.	100% оплати за серпень відбулися станом на 01 жовтня 2020 року, а за вересень оплата зупинилась на позначці 27%.
Погашення наявної заборгованості 22,4 млрд грн що накопичилась за період до 01 серпня 2020 року перед виробниками е/е з ВДЕ. 40 % у 4 кварталі 2020 року; по 15 % відсотків щокварталу впродовж 2021 року.	Відсутнє остаточне рішення щодо джерел для погашення боргу. Випуск облігацій та залучення кредитних коштів від державних українських банків – в стані розгляду. Позики міжнародних фінансових установ неможливі, через те, що 17 вересня 2020 року ВРУ відхилила урядових законопроект, розроблений Мінфіном, щодо надання за рішенням Уряду державних гарантій для міжнародного кредитування проектів в сфері електроенергетики.
Розробка та впровадження механізму компенсації виробникам за невикористану електричну енергію з ВДЕ.	Механізм із затримкою в 1 місяць має статус схваленого проекту та відбувається громадське обговорення. Згідно проекту Постанови, компенсація відбудеться за невикористану е/е до 01 січня 2020 року. Щодо інших періодів інформація наразі відсутня.

⁴ <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-poryadku-p-a887?fbclid=IwAR0ztsbqbcuHzayXf4hAyyMLjLXG26mv1fA8WnUfB1URRijsJvf3gr-QJfk>

⁵ <https://www.gpee.com.ua/main/news?id=440>

Підвищення тарифу за послуги передачі е/е ПрАТ «НЕК «Укренерго» на достатній рівень.	Тариф влітку піднято у 1,5 рази до 240 грн/МВт-год, проте це недостатній рівень, та з грудня 2020 року прийнято рішення НКРЕКП підняти тариф до 310 грн/МВт-год. також в Законі України 810-ІХ додатковим джерелом призначено 20% від загального обсягу «зеленого» тарифу компенсувати за рахунок Державного бюджету, щодо чого наразі ведеться робота у ВРУ.
Право виробників е/е з ВДЕ виходити з балансуєчої групи Гарантованого покупця	В процесі роботи
Пом'якшення умов реструктуризації кредитних угод в українських банках	В процесі роботи
Стимулювання систем балансування і накопичення енергії	В процесі роботи
Проведення аукціонів з розподілу квот підтримки ВДЕ до кінця 2020 року	Не виконано

Інформація про розрахунки за електроенергію за «зеленим тарифом» станом на 01.10.2020

Березень – 1,96 млрд. грн., 47%

Квітень – 0,25 млрд. грн., 5%

Травень – 0,22 млрд. грн., 5%

Червень – 0,2 млрд. грн., 4%

Липень – 0,21 млрд. грн., 3,5%

Серпень – 5,2 млрд. грн., 100%

Вересень – 0,9 млрд. грн., 27%

1 жовтня 2020 року ДП «Гарантований покупець» повністю розрахувався із виробниками електроенергії з відновлюваних джерел енергії за серпень.

Заборгованість накопичена до 01 серпня 2020 року складає 22,4 млрд. грн. Прогноз подальших щомісячних виплат виробникам е/е з ВДЕ залишається на рівні 56%.

Варіанти для Уряду України джерел виплат та повернення боргів у статті Директора ЄУЕА – Олександри Гуменюк. ⁶

Діяльність Робочої групи при Міненерго та Антикризового енергетичного штабу

30 вересня 2020 року відбулося засідання робочої групи з питань виконання Меморандуму із інвесторами у ВДЕ і закону про удосконалення умов підтримки «зеленої» енергетики (№ 810-ІХ) під головуванням в.о. Міністра енергетики Ольги Буславець.⁷

⁶ https://www.epravda.com.ua/columns/2020/09/29/665646/?fbclid=IwAR3EkFkOzwbem5Qq_B7pGghyH57gvxUQoDV-ywdxUol4DssvN8tMaQVwAfE

⁷ <https://cutt.ly/jgqaANL>

До виконання положень закону № 810-IX має долучитися Міністерство фінансів. Зокрема, розробити пропозиції щодо випуску облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП) чи злучити інші боргові фінансові інструменти, які необхідні для погашення заборгованостей перед інвесторами у ВДЕ. Крім того, з метою уникнення суттєвого підвищення тарифу на передачу електричної енергії необхідно передбачити видатки на фінансову підтримку гарантованого покупця для часткової оплати «зеленої» електроенергії з Державного бюджету у 2021 році.

Конституційне провадження проти ВДЕ

47 народних депутатів України 17.07.2020 звернулись до Конституційного Суду про визнання неконституційними законодавчі положення Закону України № 555-IV “Про альтернативні джерела енергії” від 20 лютого 2003 року та Закону України № 2019-VIII “Про ринок електричної енергії” від 13 квітня 2017 року. На думку народних депутатів, при прийнятті закону “Про альтернативні джерела енергії”, Верховна Рада вийшла за межі своїх повноважень, втрутившись у сферу конституційних повноважень виконавчої гілки влади, безальтернативно встановивши коефіцієнти та механізми розрахунку “зеленого” тарифу, чим позбавила виконавчу владу його дискреції та повноважень його змінювати. Таким чином, з’явилась загроза визнання “зеленого” тарифу в Україні неконституційним.⁸

10.08.2020 ухвала КСУ про відкриття провадження

08.09.2020 ухвала КСУ про розгляд справи в порядку письмового провадження

08.09.2020-10.09.2020 Асоціації - Європейсько-українське енергетичне агенство, Українська вітроенергетична асоціація, Українська асоціація відновлюваної енергетики, подали клопотання про доєднання Асоціацій як залучених осіб конституційного провадження та розгляд справи в порядку усного провадження

28.09.2020-02.10.2020 Асоціації Європейсько-українське енергетичне агенство, Українська вітроенергетична асоціація, Українська асоціація відновлюваної енергетики, подали звернення про розгляд окремих питань в порядку усного провадження

Наслідки визнання вказаних статей неконституційними:

- виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії позбавляються встановленого раніше «зеленого тарифу» з моменту набрання рішенням КСУ законної сили;
- скасовуються державні гарантії для виробників ВДЕ, в тому числі обов'язковий викуп е / е за «зеленим» тарифом і розрахунки в повному обсязі;
- скасовується надбавка до «зеленого» тарифу, аукціонної ціни за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва;
- порушення гарантій держави наданих інвесторам, та як наслідок до численних судових позовів та арбітражів проти України, що призведуть до збільшення видатків державного бюджету;
- економічної нежиттєздатності проєктів та банкрутства інвесторів відновлюваної енергетики, що може трактуватися як порушення права приватної власності та недоторканості інвестицій (регуляторна конфіскація) без належної компенсації;
- зменшення податкових надходжень державного бюджету (протягом 2020 року виробники ВДЕ сплатили до державного бюджету близько 20 млрд. грн. податків);

⁸ http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/3_332_2020.pdf

- втрати Україною іміджу інвестиційно-привабливої країни та надійного партнера інвесторів.

Деталі щодо процесу, ризику для інвесторів та допомоги в процесі контактуйте з Директором ЄУЕА, Олександром Гуменюк: oleksandra.gumeniuk@euea-energyagency.org

Новини ВРУ

Профільний Комітет ВРУ з підтримав пропозиції Міненерго до проєкту Держбюджету – 2021

30 вересня Комітет Верховної Ради з питань енергетики та житлово комунальних послуг розглянув і підтримав пропозиції Міненерго до проєкту Держбюджету на 2021 рік.

Міненерго запропонувало передбачити у проєкті Держбюджету-2021 кошти на декілька напрямів: енергоефективність, модернізація вугільних підприємств, розрахунки із «зеленою» енергетикою, погашення боргів на ринку електроенергії, резерв для зняття з експлуатації блоків АЕС, ініціативу прозорості видобувних галузей.

Пропозиції Міненерго щодо виділення коштів у Держбюджеті - 2021 наступні:

11,55 млрд грн для оплати електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел (це передбачено законом №810-IX: видатки з держбюджету на фінансову підтримку гарантованого покупця для оплати «зеленої» електричної енергії у розмірі не менше 20% прогнозованої виробітки електроенергії).⁹

24 вересня 2020 року зареєстровано **Законопроект №4151**, що надає право Міністерству фінансів України здійснити за рішенням Кабінету Міністрів України випуск облігацій внутрішньої державної позики на відповідну загальну суму видатків, кошти від продажу яких будуть спрямовані ПрАТ «НЕК «Укренерго» для погашення заборгованості перед ДП «Гарантований покупець», та подальшого погашення заборгованості ДП «Гарантований покупець» перед суб'єктами господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії у розмірі 40 % заборгованості ДП «Гарантований покупець» станом на 1 серпня 2020 року, а також для створення мінімально необхідного ресурсу для забезпечення повноти та своєчасності здійснення оплати державним підприємством «Гарантований покупець» поточних зобов'язань перед Виробниками ВДЕ протягом серпня – грудня 2020 року.

Таким чином Законопроект 4151 надає право Міністерству фінансів України за рішенням Кабінету Міністрів України випустити внутрішні державні облігації для погашення 8,96 млрд грн (40% боргу Гарантованого покупця на 1 серпня 2020 р.)) та 10,64 млрд. грн. (20% від прогнозованого випуску товарної продукції, щоб забезпечити повноту та своєчасність сплати поточних зобов'язань за серпень - грудень 2020 р.).¹⁰

⁹ <https://cutt.ly/HggdSad>

¹⁰ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70054

